

Aan het College voor Toetsing en Examens
t.a.v. Marjo van Vliet
*Clustermanager havo en vwo voor moderne vreemde talen, Nederlands en Fries,
kunst en tehatex*

Utrecht, 23 mei 2024

Betreft: aanpassingen correctievoorschrift vwo 2024

Geachte mevrouw van Vliet,

Op woensdag 22 mei heeft de bespreking van het eindexamen vwo plaatsgevonden met een afvaardiging van docenten Nederlands, leden van Levende Talen Nederlands. Tijdens de bespreking kwam een aantal inhoudelijke knelpunten en/of vermeende tekortkomingen in de examenopdrachten en het correctievoorschrift aan het licht, die volgens het bestuur van Levende Talen Nederlands zouden moeten leiden tot aanpassingen in het correctievoorschrift. Daarnaast hebben wij een enkele algemene aanmerking rondom gevraagde nummering bij vragen.

Algemene opmerking rondom gevraagde nummering (zoals bij vraag 29)

Bij vraag 29 wordt leerlingen gevraagd hun antwoorden te nummeren. Er zijn leerlingen die bij een nummer twee antwoordmogelijkheden formuleren. Veel docenten zijn geneigd om een dergelijk antwoord als twee antwoordmogelijkheden te beoordelen, ondanks het feit dat dat niet strookt met de nummering. In voorgaande jaren, toen er nog niet gevraagd was om antwoorden te nummeren, was dit gebruikelijk volgens de algemene richtlijnen.

We willen het CvTE vragen een standpunt in te nemen over de wijze van punten toekennen, waarbij ook antwoorden betrokken zijn die niet genummerd zijn.

Vraag 23

Leerlingen hebben rust en ontspanning in hun antwoorden aan elkaar gelijkgesteld, voor beide groepen. Rust is in de tekst voor de gasten van vroeger gekoppeld aan de noot over tbc en staat in relatie tot de omgeving. Bij de skiërs staat ook de omgeving centraal, waarin rust en ontspanning in de context van hun verblijf aan elkaar worden verbonden. Naar onze mening is het tot rust komen in voetnoot 1 te impliciet om door leerlingen te kunnen worden opgevat als iets anders dan ontspanning. Van leerlingen kunnen we niet verwachten dat zij in de korte tijd die zij hebben om over vragen na te denken uit zichzelf ontspanning koppelen aan inspanning en daarmee niet aan de rust die een patiënt zoekt.

Daarom stellen wij aan het CvTE voor om:

1. *ontspanning* te verwijderen uit de eerste niet-goed optie. Vakantie blijft daar wel staan.
2. *ontspanning* toe te voegen aan de tweede juiste antwoordoptie achter *rust*.

Extra overweging hierbij: dat mensen 'komen' voor hun rust is een formulering uit het CV, niet uit de tekst. De mensen die vroeger naar de sanatoriums kwamen, zullen daar mogelijk ook ontspanning hebben ervaren.

Vraag 26

Bij deze vraag hebben wij twee punten:

Punt 1:

Bij de bullet 'Niet goed' staat vermeld: *Moeder en zoon zijn niet (langer) vijandig tegenover elkaar*. Alleen het koppelwerkwoord **zijn of lijken** is hier geproblematiseerd, want wel goed volgens het cv is *Moeder en zoon lijken niet (langer) vijandig tegenover elkaar (terwijl ze eerder alleen/gescheiden/vijandig waren)*. Uit de eerste alinea's van de tekst wordt nergens duidelijk dat er van feitelijke vijandigheid sprake was; het gedrag van de zoon kan gewoon pubergedrag zijn - zoals ook tussen haakjes staat aangegeven - en is daarmee waarschijnlijk zelfs herkenbaar voor leerlingen. Feitelijke vijandigheid wordt dus niet aangetoond, wat het verschil tussen zijn of lijken in het cv van geen belang maakt.

Vandaar ons voorstel aan het **CvTE** om een correctie te doen op de tweede bullet bij 'Niet goed' *door daar* het tweede bolletje weg te laten, en bij wel goed 'zijn/lijken' te vermelden (eerste bolletje, regel 2).

Punt 2:

Uit alinea 2 kunnen we niet opmaken dat de zoon gepijnigd / ontevreden is. Dit maakt het verdedigbaar dat leerlingen alleen iets over moeder zeggen. We stellen daarom voor aan het **CvTE** om 'en zoon' bij de tweede bullet tussen haakjes te zetten plus de optie van een enkelvoudige persoonsvorm. Qua tevredenheid staat er namelijk alleen iets over de zoon in alinea 9, in alinea 2 en 3 is dat te impliciet. Zoals hiervoor al vermeld lijkt dit gewoon op pubergedrag.

Wij zien uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van Levende Talen Nederlands,

Robert Chamalaun
voorzitter

Ramon Groenendijk
bestuurslid examens